

Jaarstukken 2024

Versie: Vastgesteld door raad

19 juni 2025

Experiment met meer bijverdienen naast bijstandsuitkeringen

Het experiment vanuit het coalitieakkoord zal met de nieuwe wet "Participatiewet in Balans" niet meer nodig zijn. Onder de "Participatiewet in Balans" worden de regels voor bijverdienen naast een bijstandsuitkering verruimd. Dit betekent dat mensen meer mogelijkheden krijgen om naast hun uitkering te werken zonder dat dit direct ten koste gaat van hun bijstandsuitkering. Deze aanpassingen zijn bedoeld om werken naast een bijstandsuitkering aantrekkelijker en haalbaarder te maken, zodat meer mensen de stap naar de arbeidsmarkt kunnen zetten. Voor het experiment bestemde middelen van € 60.000 kunnen terug naar de algemene middelen.

Armoedebeleid en minimaregelingen

De gemeente geeft extra financiële ondersteuning aan inwoners met een laag inkomen om maatschappelijke participatie mogelijk te maken en problemen te voorkomen. We voeren een ruimhartig armoedebeleid, waarbij niet-gebruik wordt tegengegaan. We besteden extra aandacht aan minimahuishoudens met opgroeiende kinderen. We willen niet dat deze kinderen uitgesloten worden van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek, maar willen dat ze gelijke kansen krijgen om zich te ontwikkelen.

De uitgaven voor het armoedebeleid waren in 2024 lager dan in 2023. De belangrijkste reden is het afronden van de steunimpuls en de energietoeslagen. Voor de uitkering van de energietoeslagen hebben we aanvullende middelen vanuit het Rijk ontvangen.

Steunimpuls

In 2024 is de steunimpuls – een extra pakket aan maatregelen vanwege de prijsstijgingen van najaar 2022 – afgerond en geëvalueerd. Uit de evaluatie blijkt dat alle maatregelen op hun eigen manier een positief effect hadden.

Een aantal succesvolle initiatieven vanuit de Steunimpuls hebben we voortgezet. In 2024 hebben we brieven verstuurd naar mogelijk rechthebbenden van de individuele inkomenstoelage, plus naar mogelijk rechthebbenden van duurzame gebruiksgoederen voor ouderen. Ook zijn we verdergegaan met het verbeteren van de website en het communiceren over onze regelingen.

Voor een aantal maatregelen gaan we bij de ontwikkeling van nieuw armoedebeleid kijken hoe we deze vervolg kunnen geven.

Dit geldt voor betaalde communicatiecampagnes, een gemeentelijke regierol in de samenwerking met maatschappelijke partners, voortzetting van het Stadspasaanbod voor kinderen en de oprichting van een noodhulpbureau.

Voor de uitgifte van menstruatieproducten zijn structureel extra middelen beschikbaar gesteld. Voor de uitbreiding van Vroeg Eropaf is structureel financiële dekking gevonden binnen de bestaande begroting door schuldhulpverlening efficiënter te organiseren.

Ongeveer € 70.000 van de middelen van de steunimpuls is niet besteed. Bij de uitwerking van de ideeën uit de armoedebrainstorm bleek er geen noodzaak te zijn om voedsel uit te delen op basisscholen, buurtteetmomenten te organiseren of deelfietsen te organiseren.

Energietoelagen

In 2024 is de energietoelag komen te vervallen. Wel was er het Tijdelijk Noodfonds Energie. Dit landelijke fonds werd opgericht en gefinancierd door energieleveranciers en de Rijksoverheid. Het was bedoeld voor huishoudens met een laag of een laag middeninkomen en een hoge energierekening. Een huishouden kon een bijdrage vragen voor maximaal zes maanden.

De Rijksoverheid heeft het Noodfonds gevraagd om weer open te gaan in 2025.

Beleidsontwikkeling armoedeaanpak

In de armoedeaanpak willen we meer planmatig werken en daarnaast effectiever en slagvaardiger werken. Daarom willen we nieuw armoedebelief opstellen. In april 2024 hebben we een startnotitie beleidsontwikkeling armoedeaanpak opgesteld en besproken met de gemeenteraad. Daarna hebben we onderzoek gedaan naar de effecten van het huidige armoedebelief.

De oplevering van een nieuw beleidsplan heeft vertraging opgelopen. Dit kwam onder meer door vertraging bij het rekenkameronderzoek en veranderende gemeentelijke financiële kaders.

Stadspas

In 2023 is de begroting verhoogd om het aanbod voor kinderen via de Stadspas uit te breiden. Onderdeel hiervan is het kindtegoed, dat jaarlijks op de pas wordt gestort voor kinderen tot en met 14 jaar. Deze pilot loopt in 2025 af.

De werkelijke kosten in 2024 waren ongeveer € 153.000 lager dan begroot. Met de uitbreiding van het kindaanbod was rekening gehouden met hogere kosten voor sport en cultuur voor kinderen. Gedurende de pilot bleek dat nog meer aanbod van sport en cultuur niet wenselijk was.

Tot 1 augustus 2024 konden alle AOW'ers in Diemen een Stadspas aanvragen, ook huishoudens met een bredere beurs. Vanaf 1 augustus 2024 kennen we geen Stadspas meer toe aan niet-minima AOW'ers. Per 1 augustus 2025 vervalt de Stadspas van niet-minima.

Op verzoek van de gemeenteraad heeft het college onderzocht of een Stadspas met eigen bijdrage kan worden ingevoerd. Het onderzoek heeft het opgeleverd dat dit technisch nu niet mogelijk is en dat het niet in lijn is met de bedoeling van de Stadspas.

Jeugdfonds Sport & Cultuur

In 2024 zijn de spelregels voor het Jeugdfonds gewijzigd. De maximale vergoeding is verhoogd en vanaf 2025 kunnen ook ouders/verzorgers met een bijstandsuitkering gebruik maken van het Jeugdfonds. Voorheen was er voor bijstandsgerechtigden een eigen regeling, de Doe Mee Regeling. Deze regeling is per 1 januari 2025 opgeheven. De middelen van de Doe Mee Regeling worden vanaf 2025 structureel toegevoegd aan die van het Jeugdfonds.

In 2025 wordt de aanvraagroute verder versoepeld. Met een Stadspas kunnen ouders ook zelf een aanvraag doen, zonder tussenkomst van een hulpverlener.

Korting op de zorgverzekering

De collectieve zorgverzekering is een basisverzekering plus een aanvullende verzekering, speciaal samengesteld voor inwoners met een laag inkomen. De gemeente betaalt een deel van de kosten. Het college wil de collectieve zorgverzekering voor minima verbeteren. Het doel is om meer inwoners met een laag inkomen te bereiken met een goede en betaalbare zorgverzekering. In 2025 gaan we op zoek naar financiële dekking voor deze verbeteringen.

Bijzondere bijstand

De uitgaven voor bijzondere bijstand waren in 2024 ongeveer € 80.000 lager dan begroot. We hadden hogere kosten verwacht vanwege huisvesting van statushouders.

De grootste kosten voor bijzondere bijstand waren:

1. Bewindvoering of budgetbeheer
2. Individuele inkomenstoelage (voor langdurige minima)
3. Woninginrichting of huisraad
4. Energietoelage 2023
5. Overbruggingsuitkering
6. Participatiekosten voor kinderen (Doe mee regeling)
7. Duurzame gebruiksgoederen voor ouderen

Werken met ervaringsdeskundigen

Bij het ontwikkelen van nieuw armoedebeleid hebben we gewerkt met mensen die opgeleid zijn om vanuit hun ervaringsperspectief mee te denken. We willen werken met ervaringsdeskundigen structureel borgen in ons armoedebeleid. In 2025 onderzoeken we hoe we dat het beste kunnen organiseren.

Schuldhelpverlening

De uitgaven voor schuldhulpverlening zijn in 2024 binnen de begroting gebleven.

Afgelopen jaar zijn landelijke afspraken gemaakt voor de invoering van de 'Basisdienstverlening Schuldhelpverlening'. Dat moet leiden tot een hulpaanbod dat toegankelijker is en in iedere gemeente bestaat uit minimaal dezelfde elementen. Ook de gemeente Diemen voert de elementen in, die nog niet eerder waren ingezet.

We zijn onder meer aangesloten bij het schuldenknooppunt. In het begin van het traject geven we door dat de inwoner schuldhulpverlening ontvangt. Schuldeisers die convenantpartner zijn, schorten dan hun incassomaatregelen op, de zogenaamde pauzeknop.

Vroeg Eropaf

Om de stijgende meldingen van betaalachterstanden te kunnen oppakken, heeft de gemeente in 2022 en 2023 extra geïnvesteerd in het onderdeel Vroeg Eropaf. Dit was in het kader van de steunimpuls. Ook in 2024 is extra subsidie verstrekt om meer meldingen te kunnen oppakken. Zo krijgen we inwoners met betalingsachterstanden sneller in beeld en kunnen we direct een passend hulpaanbod doen. De uitbreiding is georganiseerd binnen bestaand budget.

Schuldhelpverlening aan ondernemers

Het aantal ondernemers dat geholpen is met schuldhulpverlening is in 2024 gestegen. Er zijn meer intakes gedaan, meer ondernemers financieel gestabiliseerd en meer ondernemers financieel gesaneerd. In totaal is het aantal trajecten gestegen van 20 naar 28.